

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Sžk/48/2019
Identifikačné číslo spisu: 7016200167
Dátum vydania rozhodnutia: 27.10.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Igor Belko
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:7016200167.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a členov senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca, PhD. a JUDr. Mariána Trenčana, v právnej veci sťažovateľa (pôvodne žalobcu): Lesoochránárske zoskupenie VLK, občianske združenie, Tulčík č. 310, 082 13 Tulčík, IČO: 31 303 862, právne zastúpeného advokátkou JUDr. Ivetou Rajtákovou, Advokátska kancelária Štúrova 20, 042 83, Košice, proti žalovanému Okresný úrad Košice, odbor opravných prostriedkov, Komenského 52, Košice, za účasti : REVITAL PLUS, s. r. o., Sládkovičova 300, Snina, v konaní o správnej žalobe, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 7S/16/2016 - 48 zo dňa 3. júla 2019, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 7S/16/2016 - 48 zo dňa 3. júla 2019 m e n í tak, že rozhodnutie žalovaného č. OU-KE-OOP3-2015/0042988/HLU zo dňa 15. 12. 2015 z r u š u j e a v e c v r a c i a žalovanému na ďalšie konanie.

Sťažovateľovi p r i z n á v a priznáva právo na úplnú náhradu trov konania voči žalovanému.

Odôvodnenie

I.

Priebeh a výsledky administratívneho konania

1. Okresný úrad Sobrance, odbor starostlivosti o životné prostredie, rozhodnutím zo dňa 21. 09. 2015 č. OU-SO-OSZP-2015/000461, ktorý ako príslušný orgán štátnej správy rozhodujúci v prvom stupni vo veciach ochrany prírody a krajiny podľa § 3 ods. 1, písm. e/ zákona č. 180/2013 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov a § 5 zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov a podľa § 64 ods. 1 písm. d) v spojitosti s § 68 písm. a) zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej iba zákon o OPaK), na základe žiadosti spoločnosti REVITAL PLUS, s. r. o., Snina, zo dňa 21. 07. 2015, podľa § 47 ods. 7 zákona o OPaK vydal súhlas na výrub 427 ks stromov

v katastrálnom území A.

- na parcele č. 632/1 - 34 ks stromov druhu buk, breza, osika, vŕba, dub, hrab;
- na parcele č. 632/2 - 17 ks stromov druhu buk, breza, osika, vŕba, dub;
- na parcele č. 632/3 - 6 ks stromov druhu buk, osika, hrab;
- na parcele č. 652/2 - 370 ks stromov druhu borovica, jabloň, breza, osika, vŕba, buk, hrab

s tým, že na uvedené parcely má žiadateľ uzatvorenú nájomnú zmluvu so SPF Bratislava č. 01222/2015-pnz-P40514/15.00 do 31. 10. 2035 a má aj súhlas vlastníka s výrubom.

V súlade s § 82 ods. 12 zákona o OPaK určil nasledovné podmienky vykonávania výrubu:

1. výrub drevín je možné uskutočniť v mimovegetačnom období (od 31. 10. do 31. 03.) v termíne od nadobudnutia právoplatnosti tohto rozhodnutia do 31. 03. 2018 a to v 3 etapách po dobu 3 rokov s tým, že každý rok je možné vyrúbať maximálne 1/3 z každej parcely,
2. so vzniknutým odpadom z vyrúbaných drevín nakladať v zmysle osobitných predpisov v odpadovom hospodárstve,
3. výrub realizovať tak, aby nevznikla škoda tretej strane.

Zároveň v súlade s § 48 ods. 1 cit. zákona bola žiadateľovi uložená povinnosť realizovať náhradnú výsadbu spôsobom a v rozsahu špecifikovanom v rozhodnutí.

2. Na odvolanie žalobcu žalovaný rozhodnutím č. č. OU-KE-OOP3-2015/0042988/HLU zo dňa 15. 12. 2015 odvolanie zamietol a rozhodnutie prvoinštančného správneho orgánu potvrdil.

3. V odôvodnení svojho rozhodnutia žalovaný citujúc na vec sa vzťahujúce ustanovenia Správneho poriadku i ustanovenia § 47 ods. 3, ods. 4 písm. e), ods. 7, § 48 ods. 1 a § 86 ods. zákona o OPaK, § 17 ods. 1, ods. 12, ods. 14 vyhlášky č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon o OPaK konštatoval, že prvostupňový správny orgán zodpovedne a primerane posúdil požiadavku na výrub drevín zo všetkých hľadísk, pričom najväčší dôraz kládol na zistenie a posúdenie objektívnej potreby a nutnosti výrubu na predmetnej poľnohospodárskej pôde. Uvedené parcely hoci vykazujú charakter lesa sú vedené na KN C ako trvalé trávnaté plochy a ostatná plochy, sú poľnohospodársky nevyužívané a zanedbané. Na tomto území neboli zaznamenané biotopy európskeho alebo národného významu. Ide o územie s I. stupňom ochrany v zmysle citovaného zákona o OPaK, ktoré je súčasťou Chráneného vtáčieho územia Vihorlatské vrchy, vyhláseného vyhláškou č. 195/2010 Z. z. zo dňa 16. 04. 2010 s účinnosťou od 15. 05. 2010, v zmysle ktorej platí zákaz činnosti, ktorá môže mať vplyv na predmet ochrany Chráneného vtáčieho územia Vihorlatské vrchy podľa § 2 písm. c) - v katastrálnom území obce A., iba na lesných pozemkoch, a to uplatňovanie iného hospodárskeho spôsobu ako účelového alebo výberkového. Činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany v predmetnom chránenom území, ktorými oponuje žalobca, majú iba odporúčací charakter. Podstatným pre posúdenie veci bolo stanovisko odbornej organizácie Správy CHKO Vihorlat, ktorá posúdila výrub aj z hľadiska cieľov ochrany v predmetnom chránenom území, ktoré bolo vypracované na základe terénnej pochôdzky. Odvolací správny orgán zároveň konštatoval, že v danom prípade ide o poľnohospodársku pôdu, na ktorej z dôvodu dlhodobého nevyužívania došlo k veľkému zárastu samonáletom drevín, ktorý takmer vykazuje charakter lesa. Prinavrátením predmetných pozemkov do pôvodného stavu nedôjde k negatívnemu ovplyvneniu záujmov ochrany prírody a krajiny, k zníženiu ekologickej stability, keďže v katastrálnom území obce A., ktoré má celkovú rozlohu 1648,215 ha je 1142,2916 ha lesných pozemkov. Súhlas na výrub drevín bol daný po dostatočnom posúdení ekologických a estetických funkcií drevín a so súhlasom vlastníka pozemku. Na konaní sa zúčastnil aj zástupca žalobcu, ktorý k posúdeniu predmetných drevín nemal výhrady. Žalovaný zároveň uviedol, že prvostupňový správny orgán v konaní neriešil založenie porastu rýchlorastúcich drevín, ktoré je v kompetencii iných orgánov štátnej správy.

Podľa jeho názoru o dostatočne zistenom skutkovom stave svedčí predložený spisový materiál, z ktorého vyplýva, že všetky zistenia boli dôsledne zdokumentované, dostatočne preukázané a posúdené. Napadnuté rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa bolo vydané v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami, tento postupoval v úzkej súčinnosti so všetkými účastníkmi konania, pričom žalobca sa v určenej lehote k podkladom rozhodnutia i ich doplneniu nevyjadril.

II.

Konanie na krajskom súde

4. Vo včas podanej žalobe žalobca namietal, že žalované rozhodnutie aj rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu je nezákonné z dôvodov uvedených v § 250j ods. 2 písm. a/, c/ a e/ O. s. p.. Namietal, že keďže územie, na ktorom bol udelený súhlas na výrub stromov, je Chránené vtáčie územie Vihorlatské vrchy, žiadateľ v konaní o udelenie predmetného súhlasu nepredložil odborné stanovisko okresného úradu v sídle kraja, ktoré by bolo výsledkom posúdenia navrhovanej činnosti podľa § 28 ods. 4 zákona o OPaK. Toto stanovisko podľa jeho názoru nemôže nahradiť úvaha prvostupňového správneho orgánu, ktorá vyústila v konštatovanie, že aj po vzatí do úvahy kumulatívneho vplyvu s výrubom vedeným pod sp. zn. 2015/000460 sa nepredpokladá významný negatívny vplyv na dané územie. Tento správny orgán nie je orgánom oprávneným na vydanie odborného stanoviska v zmysle citovanej právnej úpravy, čo znamená, že tento konal nad rámec svojej právomoci. Pokiaľ odvolací správny orgán napriek námietkam žalobcu v podanom odvolaní tento postup akceptoval, zaťažil svoje rozhodnutie rovnakou vadou. Žalobca zároveň poukázal na to, že žiadateľ odôvodnil svoju žiadosť úmyslom založiť porast rýchlorastúcich energetických drevín, pre čo nespĺňal zákonné podmienky, ako to bolo namietané v správnom konaní, pričom správne orgány na túto námietku reagovali konštatovaním, že predmetom tohto konania nie je rozhodovanie vo veci založenia porastu rýchlorastúcich drevín pred inými orgánmi. Zdôraznil, že predmetom tohto konania bolo udelenie súhlasu na výrub drevín, pre ktoré platí zákaz uvedený v § 47 ods. 1 zákona o OPaK, t. j. zákaz poškodzovať ich a ničiť. S poukazom na znenie ods. 3 citovaného zákonného ustanovenia súhlas na výrub drevín sa môže v odôvodnených prípadoch vydať len po posúdení ekologických a estetických funkcií dreviny a vplyvov na zdravie človeka. Podmienkou pre jeho vydanie je odôvodnenosť prípadu, ktorá bola vyvodená iba z tvrdenia žiadateľa o jeho úmysle bez toho, aby správne orgány skúmali realizovateľnosť uvedeného zámeru z hľadiska podmienok ustanovených právnymi predpismi i reálnej možnosti na danom území takúto činnosť realizovať. V konaní nebolo zistené, či dôvod na výrub týchto drevín, t. j. skutočné založenie porastu rýchlorastúcich drevín existuje. Vo výroku nie je ani zakotvená žiadna väzba uvedeného súhlasu na realizáciu činnosti deklarovanej žiadateľom. Tento nedostatok rozhodnutia nezodpovedá princípu ochrany drevín, zakotvenému v zákone o OPaK, prostredníctvom zákazu poškodzovať ich a ničiť. Pokiaľ žalobca namietal nedostatok posúdenia druhu a zdravotného stavu drevín, ich funkcie a významu pre životné prostredie, podľa jeho názoru pre vydanie napadnutého rozhodnutia nepostačuje konštatovanie, že správne orgány tak postupovali bez toho, aby to bolo zistiteľné z podkladov rozhodnutia a vyjadrenia, k akým konkrétnym záverom dospeli.

5. Krajský súd napadnutým rozsudkom podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“) zamietol žalobu ako nedôvodnú, po tom, čo dospel k záveru, že námietky žalobcu, vznesené v podanej žalobe, korešpondujúce s jeho námietkami obsiahnutými v podanom odvolaní proti rozhodnutiu správneho orgánu prvého stupňa, dôvodné nie sú.

6. Podľa jeho názoru námietka vytykajúca absenciu odborného stanoviska okresného úradu v sídle kraja, ktoré by bolo výsledkom posúdenia navrhovanej činnosti podľa § 28 ods. 4 zákona o OPaK, keďže územie, na výrub stromov na ktorom bol udelený súhlas, je Chránené vtáčie územie Vihorlatské vrchy, nie je dôvodná, pričom sa stotožnil s argumentáciou žalovaného v odôvodnení jeho rozhodnutia, ktorý uviedol, že uvedené parcely hoci vykazujú charakter lesa, v katastri nehnuteľností sú vedené ako trvalé trávnaté plochy a ostatné plochy, pričom tieto nie sú poľnohospodársky využívané a sú zanedbané. Na tomto území neboli zaznamenané biotopy európskeho alebo národného významu. Ide o územie s I. stupňom ochrany v zmysle citovaného zákona o OPaK, ktoré je súčasťou Chráneného vtáčieho územia Vihorlatské vrchy, vyhláseného vyhláškou č. 195/2010 Z. z. zo dňa 16. 04. 2010 s účinnosťou od 15. 05. 2010, v zmysle ktorej platí zákaz činnosti, ktorá môže mať vplyv na predmet ochrany Chráneného vtáčieho územia Vihorlatské vrchy podľa § 2 písm. c) - v katastrálnom území obce Petrovce, iba na lesných pozemkoch, a to uplatňovanie iného hospodárskeho spôsobu ako účelového alebo výberkového. Vychádzajúc z uvedeného v danom prípade aj podľa názoru súdu nebolo potrebné ako prílohu žiadosti predložiť odborné stanovisko okresného úradu v sídle kraja, ktoré by bolo výsledkom posúdenia navrhovanej činnosti. Podstatným pre posúdenie veci bolo stanovisko odbornej organizácie Štátnej

ochrany prírody SR, Správy CHKO Vihorlat zo dňa 11. 08. 2015, ktorá posúdila výrub aj z hľadiska cieľov ochrany v predmetnom chránenom území, ktoré bolo vypracované na základe terénnej pochôdzky. Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky je odborná organizácia ochrany prírody a krajiny s celoslovenskou pôsobnosťou zriadená ministerstvom, ako príspevková organizácia, ktorá zabezpečuje úlohy na úseku ochrany prírody a krajiny podľa tohto zákona a osobitných predpisov. V súlade s § 65a ods. 2 písm. v) zákona o OPaK, spracováva odborné stanoviská pre rozhodovaciu a inú činnosť orgánov ochrany prírody. Správa CHKO Vihorlat konštatovala, že lokalita daných parciel nie je súčasťou CHKO Vihorlat ani MCHÚ. V danom území platí 1. stupeň ochrany, lokalita predmetných parciel je síce v celom rozsahu súčasťou Chráneného vtáčieho územia (CHVÚ) Vihorlatské vrchy, ktoré bolo vyhlásené vyhláškou č. 195/2010 Z. z. zo dňa 16. 04. 2010 s účinnosťou od 15. 05. 2010, avšak na parcelách neevduje biotopy európskeho významu, ani chránené druhy rastlín. Žiadateľ na všetkých uvedených parcelách plánuje výrub drevín za účelom náhradnej výsadby rýchlorastúcich drevín v počte kusov 70000 sadeníc. Ohliadkou bolo zistené, že na daných parcelách z dôvodu dlhodobého nevyužívania plôch došlo k veľkému zárastu samonáletu drevinovými porastmi (buk, breza, osika, vrbá, hrab), ktoré takmer vykazujú charakter lesa. Uvedené stanovisko obsahuje návrh riešenia a odporúčenie na výrub spolu 427 kusov drevín so špecifikáciou v ňom uvedenou, ako aj stanovenie podmienok so záverom, že po dodržaní podmienok, špecifikovaných v tomto stanovisku, nedôjde k negatívnemu ovplyvneniu záujmov ochrany prírody a krajiny v predmetnom území prinavrátením do jej pôvodného stavu a s prihliadnutím na rozlohu lesných pozemkov v predmetnom katastrálnom území nedôjde ani k zníženiu ekologickej stability.

7. Za neopodstatnenú považoval správny súd aj námietku žalobcu, týkajúcu sa nepreukázania dôvodu, pre ktorý žiadateľ o výrub predmetných drevín požiadal (založenie porastu rýchlorastúcich drevín), ani splnenia podmienok stanovených právnymi predpismi na založenie porastu rýchlorastúcich drevín s tým, že v podkladoch rozhodnutia absentujú o uvedenom dôkazy. Z obsahu administratívneho spisu jednoznačne vyplýva, že žalobca bol listom zo dňa 02. 09. 2015, doručeným mu dňa 14. 03. 2015 oboznámený s podkladmi rozhodnutia i stanoviskom správneho orgánu prvého stupňa k týmto, z ktorého zároveň vyplýva, že i napriek tomu, že tento správny orgán nerieši povolenie alebo registráciu na výsadbu rýchlorastúcich drevín, pretože uvedené rieši iný správny orgán (Okresný úrad Michalovce, Pozemkový a lesný odbor), žiadateľ predložil správne orgánu kópiu žiadosti o založenie porastu rýchlorastúcich drevín na poľnohospodárskej pôde v katastrálnom území A., doručenú dňa 21. 07. 2015 na Okresný úrad Michalovce, Pozemkový a lesný odbor, projekt výsadby rýchlorastúcich drevín z marca 2015, na základe ktorého chce tieto dreviny pestovať, ako aj odborné stanovisko k nemu, vypracované Ústredným kontrolným a skúšobným ústavom poľnohospodárskym v Bratislave, odborom ovocinárstva a integrovanej produkcie zo dňa 23. 04. 2015. Uvedené doklady sú súčasťou administratívneho spisu.

8. Krajský súd poukázal na to, že správne orgány sa v odôvodnení svojho rozhodnutia primeraným spôsobom vysporiadali aj s námietkou žalobcu, týkajúcou sa posúdenia zdravotného stavu drevín, ktoré boli predmetom žiadosti žiadateľa a ich funkciou a významom pre životné prostredie, v ktorej súvislosti najmä prvostupňový správny orgán uviedol, že v danom prípade sa jedná o náletové dreviny, ktoré neboli vysadené ani ošetrované a udržiavané, čomu zodpovedá aj ich zdravotný stav, pričom aj keď majú svoju funkciu a význam pre životné prostredie, ich výrubom nedôjde k zásadnému zásahu do životného prostredia, ani zníženiu biodiverzity a ekologickej stability so zohľadnením celkovej rozlohy katastrálneho územia Petrovce (1648,2015 ha) a rozlohy lesných pozemkov v ňom (1142,2916 ha).

III.

Konanie na kasačnom súde

9. Proti rozsudku krajského súdu podal žalobca (sťažovateľ) v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť z dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. g) S.s.p. t.j., že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci spočívajúce v tom, že skutočnosť, že vydaniu rozhodnutia žalovaného a prvostupňového správneho orgánu nepredchádzalo posúdenie navrhovanej činnosti podľa § 28 ods. 4 zákona o OPaK posúdil ako nedôvodnú.

10. Sťažovateľ pripomenul (rovnako ako v žalobe), že ustanovenia § 28 ods. 1 až 4 zákona o OPaK v znení platnom v čase vydania napadnutých rozhodnutí neumožňujú taký výklad ako si osvojili správne orgány a krajský súd. Zdôraznil, že na vydanie odborného stanoviska podľa § 28 ods. 4 zákona o OPaK je stanovený zákonný postup a takéto stanovisko vydáva oprávnený orgán v správnom konaní. V konaní bolo nesporné, že územie, na ktorom bol povolený výrub 427 stromov patrí do Chráneného vtáčieho územia Vihorlatské vrchy. Žiadna z úvah správnych orgánov, ani správneho súdu, nemôžu zosúladiť s platným právnym stavom postup správnych orgánov, ktorému nepredchádzalo posúdenie podľa ust. § 28 ods. 4 zákona o OPaK.

11. Sťažovateľ s poukazom na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10Sžk/4/2018 zo dňa 21. 11. 2018. v ktorom súd rozhodoval o kasačnej sťažnosti žalobcu vo veci, v ktorej žalobca obdobne namietal neexistenciu odborného stanoviska podľa ust. § 28 ods. 4 zákona o OPaK pred vydaním rozhodnutia o udelení súhlasu na činnosť v lokalite NATURA 2000, navrhol kasačnému súdu, aby napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že zruší rozhodnutia správnych orgánov a vec vráti žalovanému na ďalšie konanie.

12. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti označil rozsudok krajského súdu za vecne správny a správne právne posúdený a zopakoval skutočnosti v ňom uvádzané.

IV.

Právny názor Najvyššieho súdu

13. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S.s.p.) postupom podľa § 492 S.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je dôvodná; preto rozhodnutie krajského súdu zmenil tak, že preskúmané rozhodnutie zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Rozhodol bez nariadenia pojednávania podľa ustanovenia § 455 S.s.p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke najvyššieho súdu. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 27.10.2020 (§ 137 ods. 2 S.s.p.).

14. Predmetom kasačnej sťažnosti bol rozsudok krajského súdu, ktorým zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania rozhodnutia žalovaného, ktorým potvrdil prvostupňové rozhodnutie o udelení súhlasu na výrub drevín na žiadosť firmy REVITAL PLUS s.r.o. Podstatou nesprávneho právneho posúdenia bola skutočnosť, že správny súd neprihliadol na pochybenie správnych orgánov, ktorých rozhodnutiu o súhlase s výrubom drevín na žiadosť žiadateľa nepredchádzalo posúdenie navrhovanej činnosti podľa ust. § 28 ods. 4 zákona o OPaK.

15. V konaní nebolo sporné, a nespochybnil to ani správny súd, že lokalita dotknutých parciel, na ktorých sa má uskutočniť výrub drevín je v celom rozsahu súčasťou Chráneného vtáčieho územia (CHVÚ) Vihorlatské vrchy, ktoré bolo v zmysle § 26 ods. 6 zákona o OPaK vyhlásené vyhláškou č. 195/2010 Z. z. zo dňa 16. 04. 2010 s účinnosťou od 15. 05. 2010.

Podľa § 26 ods. 4 zákona o ochrane prírody a krajiny pri posudzovaní vplyvov akejkoľvek činnosti na životné prostredie podľa osobitného predpisu, pri povoľovaní tejto činnosti, ako aj pri inej činnosti podľa tohto zákona sa navrhované chránené vtáčie územie zaradené do schváleného zoznamu vtáčích území považuje odo dňa schválenia tohto zoznamu za chránené územie vyhlásené podľa tohto zákona.

Podľa § 26 ods. 5 zákona o ochrane prírody a krajiny v chránenom vtáčom území sa zakazuje vykonávať činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na predmet jeho ochrany. Na vykonanie náhodnej ťažby a opatrení na ochranu lesa v chránenom vtáčom území, v ktorom platí iný ako piaty stupeň ochrany, sa primerane vzťahujú ustanovenia § 14 ods. 6 a 7.

Podľa § 26 ods. 6 zákona o ochrane prírody a krajiny vláda nariadením vyhlási biotopy druhov vtákov

európskeho významu a biotopy sťahovavých druhov vtákov uvedené v schválenom zozname vtáčích území za chránené vtáčie územie a ustanoví vymedzenie hraníc chráneného vtáčieho územia a zoznam činností podľa odseku 5 vrátane územného a časového obmedzenia ich výkonu.

Územia patriace do európskej sústavy chránených území Natura 2000 požívajú osobitnú územnú ochranu, ktorá vyplýva z dotknutej európskej legislatívy (Smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín) a do slovenského právneho poriadku je transponovaná práve zákonom o ochrane prírody a krajiny. Zákon v ustanovení § 28 reguluje najmä povoľovanie činností, ktoré môžu mať vplyv na vyhlásené či navrhované územie Natura 2000.

Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 543/2002 Z. z. ; tento zákon upravuje pôsobnosť orgánov štátnej správy a obcí, ako aj práva a povinnosti právnických osôb a fyzických osôb pri ochrane prírody a krajiny s cieľom dlhodobo zabezpečiť zachovanie prírodnej rovnováhy a ochranu rozmanitosti podmienok a foriem života, prírodných hodnôt a krás a utvárať podmienky na trvalo udržateľné využívanie prírodných zdrojov a na poskytovanie ekosystémových služieb, berúc do úvahy hospodárske, sociálne a kultúrne potreby, ako aj regionálne a miestne pomery.

Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 543/2002 Z. z. ; ochranou prírody a krajiny sa podľa tohto zákona rozumie starostlivosť štátu, právnických osôb a fyzických osôb o voľne rastúce rastliny, voľne žijúce živočích a ich spoločenstvá, prírodné biotopy, ekosystémy, nerasty, skameneliny, geologické a geomorfologické útvary, ako aj starostlivosť o vzhľad a využívanie krajiny. Ochrana prírody a krajiny sa realizuje najmä obmedzovaním a usmerňovaním zásahov do prírody a krajiny, podporou a spoluprácou s vlastníkmi a užívateľmi pozemkov, ako aj spoluprácou s orgánmi verejnej správy.

Podľa § 28 ods. 1 zákona č. 543/2002 Z. z.; chránené vtáčie územia, chránené územia európskeho významu a zóny chránených území podľa § 27 ods. 9 sú súčasťou európskej sústavy chránených území, ktorej cieľom je zabezpečiť priaznivý stav ochrany biotopov európskeho významu a priaznivý stav ochrany druhov európskeho významu v ich prirodzenom areáli.

Podľa § 28 ods. 2 zákona č. 543/2002 Z. z.; akýkoľvek plán alebo projekt, ktorý priamo nesúvisí so starostlivosťou o územie patriace do európskej sústavy chránených území, navrhované chránené vtáčie územie alebo územie európskeho významu (ďalej len "územie sústavy chránených území") alebo nie je pre starostlivosť oň potrebný, ale ktorý pravdepodobne môže mať samostatne alebo v kombinácii s iným plánom alebo projektom na toto územie významný vplyv, podlieha hodnoteniu jeho vplyvov na takéto územie z hľadiska cieľov jeho ochrany.

Podľa § 28 ods. 3 zákona č. 543/2002 Z. z.; každý, kto zamýšľa uskutočniť plán alebo projekt podľa odseku 2 (ďalej len "navrhovateľ"), je povinný predložiť návrh plánu alebo projektu na posúdenie orgánu ochrany prírody. Táto povinnosť sa nevzťahuje na plány alebo projekty, ktoré sú predmetom posudzovania vplyvov podľa osobitného predpisu.

Podľa § 28 ods. 4 zákona č. 543/2002 Z. z.; okresný úrad v sídle kraja vydá k návrhu plánu alebo projektu podľa odseku 3 odborné stanovisko k možnosti jeho významného vplyvu na územie sústavy chránených území. Ak sa plán alebo projekt má uskutočniť na území viacerých krajov, odborné stanovisko vydá ten okresný úrad v sídle kraja, na území ktorého sa má uskutočniť najväčšia časť plánu alebo projektu. Odborné stanovisko môže vydať aj ministerstvo alebo okresný úrad v sídle kraja z vlastného podnetu, ak podnet na jeho vydanie bol zistený počas konania o vydanie výnimky, súhlasu alebo vyjadrenia podľa tohto zákona. Ak podľa odborného stanoviska plán alebo projekt môže mať samostatne alebo v kombinácii s iným plánom alebo projektom významný vplyv na toto územie, je predmetom posudzovania vplyvov podľa osobitného predpisu.

Podľa čl. 6 ods. 3 Smernice (Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín) akýkoľvek plán alebo projekt, ktorý priamo nesúvisí so správou lokality alebo nie je potrebný pre ňu, ale môže pravdepodobne významne ovplyvniť túto lokalitu, či už

samotne, alebo v spojení s inými plánmi alebo projektmi, podlieha primeranému odhadu jeho dosahov na danú lokalitu z hľadiska cieľov ochrany lokality. Na základe výsledkov zhodnotenia dosahov na lokalitu a podľa ustanovení odseku 4 príslušné vnútroštátne orgány súhlasia s plánom alebo projektom iba po presvedčení sa, že nepriaznivo neovplyvní integritu príslušnej lokality, a v prípade potreby po získaní stanoviska verejnosti.

Podľa čl. 6 ods. 4 Smernice (Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín) ak sa aj napriek negatívnemu odhadu dosahov na lokalitu a pri neexistencii alternatívnych riešení plán alebo projekt musí realizovať z dôvodov vyššieho verejného záujmu, vrátane záujmov sociálnej a ekonomickej povahy, členský štát prijme všetky kompenzačné opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, že celková koherencia sústavy Natura 2000 bude ochránená. O prijatých kompenzačných opatreniach informuje Komisiu.

Ak sa v príslušnej lokalite vyskytuje prioritný biotop a/alebo prioritný druh, jediné dôvody, ktoré môžu prichádzať do úvahy, sú tie, ktoré sa týkajú zdravia alebo bezpečnosti ľudí, priaznivých dôsledkov primárneho významu na životné prostredie alebo tiež stanoviska Komisie k ďalším nevyhnutným dôvodom vyššieho verejného záujmu.

16. Z obsahu pripojeného administratívneho spisu vyplýva, že správne orgány v konaní o udelení súhlasu k výrubu citované ustanovenia nerešpektovali. Prvostupňový správny orgán síce v odôvodnení svojho rozhodnutia konštatuje, že pri rozhodovaní vychádzal okrem iného zo stanoviska ŠOP SR S CHKO Vihorlat z 11.8.2015 (na ktoré poukazuje aj rozhodnutie žalovaného a aj správny súd ho považuje za dostatočnú alternatívu), ktoré však okrem toho, že nelogicky (rovnako ako pôvodne žiadateľ) interpretuje účel žiadosti o výrub drevín ako náhradnú výsadbu rýchlorastúcich drevín v počte kusov 70 000 sadeníc, (pre žalovaným nepodložene tvrdený účel posúdenia významného vplyvu na územie sústavy chránených území) nereflektuje rozpor medzi evidenčným údajom parcely (KN C č. 652/2) ako trvalým trávny porastom a faktickým stavom (takmer charakter lesa) ani kumulatívny vplyv ďalšieho plánovaného výrubu 961 ks stromov a 2000 m² v totožnom katastrálnom území, ani navrhované nahradenie porastu s takmer charakterom lesa monokultúrou nepôvodných druhov drevín vedúce k zníženiu biodiverzity a ekologickej stability územia (čo dôvodne spochybňuje jeho vypovedaciu odbornú kvalitu resp. relevanciu v prebiehajúcom konaní) a teda nielenže evidentne nedisponuje hodnotiacou schopnosťou o vplyve výrubu drevín na „územie sústavy chránených území z hľadiska cieľov jeho ochrany“, ale sám štátny orgán ochrany prírody spravujúci CHKO Vihorlat ním navrhuje spôsob riešenia - výrub a jeho podmienky, čo mu ale nebráni vysloviť záver, že „nedôjde k negatívnemu ovplyvneniu záujmov ochrany prírody a krajiny v predmetnom území“, podľa názoru kasačného súdu nepochybne nepredstavuje odborné stanovisko k možnosti jeho významného vplyvu na územie sústavy chránených území v zmysle citovaného ustanovenia § 28 ods. 4 zákona o OPaK.

17. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že to či dotknutý plán alebo projekt pravdepodobne môže mať samostatne alebo v kombinácii s iným plánom alebo projektom na toto územie významný vplyv alebo takýto vplyv mať nebude, sa preukazuje odborným stanoviskom podľa odseku 4, ktoré vydáva príslušný štátny orgán ochrany prírody a krajiny rozhodnutím, ktorého vydanie je v súlade s § 83 ods. 1 zákona vždy predmetom samostatného správneho konania. Toto správne konanie sa z procesnoprávneho hľadiska riadi príslušnými ustanoveniami zákona a všeobecnými predpismi o správnom konaní, najmä teda zákonom č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok). Odborné stanovisko treba vydať vždy ako výsledok konania podľa odseku 4, teda aj v prípade, ak sa zistí, že posudzovaný plán alebo projekt nebude mať významný vplyv na sústavy chránených území. (obdobne aj Komentár k cit. ust. § 28 zákona o OPaK).

18. Pokiaľ teda správny orgán odkazujúci na predmetné Stanovisko Správy CHKO Vihorlat (že po dodržaní podmienok nedôjde k negatívnemu ovplyvneniu záujmov ochrany prírody a krajiny v predmetnom území prinavrátením do jej pôvodného stavu) nahradil odborné stanovisko vydané podľa § 28 ods. 4 zákona o OPaK vlastnou úvahou a to aj potom, čo vzal do úvahy kumulatívny vplyv ďalšieho prebiehajúceho plánovaného výrubu 961 ks stromov a 2000 m² krovín v totožnom katastrálnom území a

konštatoval, že nepredpokladá významný negatívny vplyv na dané územie, možno dospieť k záveru, že ním konštatovaný záver bol predčasný a v danej situácii bez zadováženia odborného stanovisko vydaného podľa § 28 ods. 4 zákona o OPaK jeho postup a rozhodnutie o žiadosti o výrub drevín neboli v súlade so zákonom. Keďže žalovaný sa s týmto postupom prvostupňového správneho orgánu stotožnil s konštatovaním, že činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany v Chránenom vtáčom území Vihorlatské vrchy, na ktoré poukázal žalobca majú len odporúčací charakter a za podstatné pre odvolací orgán označil stanovisko odbornej organizácie Správy CHKO Vihorlat vypracované na základe terénnej pochôdzky, ktoré podľa jeho (nepodloženého) názoru posúdilo výrub aj z hľadiska cieľov ochrany Chráneného vtáčieho územia Vihorlatské vrchy, zaťažil svoje rozhodnutie rovnakou vadou.

19. Orgány verejnej správy na úseku starostlivosti o životné prostredie podľa názoru kasačného súdu v konaní nezhodnotili všetky okolnosti majúce vplyv na dotknuté prostredie vzhľadom na povahu činnosti, ku ktorej bol daný súhlas ani z hľadiska jej dlhodobého či kumulatívneho dopadu preto ich postup nebol súladný ani s § 1 ods. 1 a § 2 ods. 1 zákona o OPaK.

20. Kasačný súd na základe vyššie uvedených záverov konštatuje, že krajský súd dospel k nesprávne právnemu záveru, keď správnu žalobu namietajúcu okrem iného aj pochybenie v konaní a rozhodnutí spočívajúce v absencii odborného stanoviska v zmysle § 28 ods. 4 § 2 ods. 1 zákona o OPaK zamietol. Pretože samotné preskúmané rozhodnutie žalovaného tak trpí vadou, ktorá ho činí nezákonným, kasačný súd nezrušil napadnutý rozsudok krajského súdu, ale z uvedených dôvodov pristúpil k zmene rozsudku krajského súdu a v súlade s ustanovením § 462 ods. 2 S.s.p. k zrušeniu preskúmaného rozhodnutia žalovaného.

25. O náhrade trov kasačného konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, že úspešnému žalobcovi priznal voči neúspešnému žalovanému nárok na náhradu trov konania na krajskom súde a kasačnom súde. O výške náhrady trov konania na krajskom súde a kasačnom súde rozhodne podľa ustanovenia § 467 ods. 1 S.s.p. v spojení s § 175 ods. 2 S.s.p. krajský súd po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok n i e j e prípustný.